

Szansa dla skazanych oczekujących na warunkowe zwolnienie

Skazani mogą zyskać prawo do składania skarg na zbyt długi czas oczekiwania na rozpatrzenie ich wniosków o przedterminowe zwolnienie. Z Senatu wyszedł właśnie projekt w tej sprawie.

MATEUSZ MIKOWSKI

Mowa o propozycji legislacyjnej, która powstała w Senacie w wyniku petycji osoby prywatnej, a która zakłada uchylenie przepisu wykluczającego prawo do skargi na przewlekłość postępowania wykonawczego. Innymi słowy przepis, który ma zniknąć, ogranicza prawo do złożenia skargi na przewlekłość postępowania dotyczącego: udzielenia osobie skazanej warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary, odroczenia wykonania kary czy zgody na wykonywanie kary w systemie dozoru elektronicznego.

Co więcej, obowiązujące prawo wyklucza też możliwość uzyskania przez więźniów re-

kompensaty za przewlekłość takiego postępowania. Proponowana właśnie nowelizacja ma to zmienić i przywrócić osadzonemu prawo do skargi na przewlekłość postępowania wykonawczego i ewentualnej rekompensaty finansowej. Uprawnienia te więźniowie posiadali przed laty i stracili je w 2016 r.

Według autorów projektu obecne przepisy ograniczają osobom osadzonym konstytucyjne prawo do sądu i budzą wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa. W sprawach karnych i cywilnych strony mogą bowiem składać skargi na przewlekłość takich postępowań. W konsekwencji osadzeni, którzy starają się np. o przedterminowe warunkowe zwolnienie, są w gorszej pozycji.

Z tymi zarzutami zgadza się adwokat dr Michał Zacharski. – Osoba, która złożyła np. wniosek o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, powinna mieć taką

samą możliwość ustalenia przewlekłości postępowania jak strona w postępowaniu karnym jurysdykcyjnym czy strona postępowania cywilnego – mówi mec. Zacharski.

Jego zdaniem proponowana przez senatorów zmiana jest

”

Przybywa więźniów, którym udzielane jest warunkowe przedterminowe zwolnienie. To zawsze sąd penitencjarny decyduje o zastosowaniu takiego środka

slusznego i potrzebnego. – Nie ma obecnie żadnego uzasadnienia dla różnicowania sytuacji podsądnych w zależności od tego, czy są prawomocnie skazani, czy nie. Obecna regulacja wyłączająca skargę na przewlekłość postępowania w postępowaniu karnym wykonawczym nie wytrzymuje konfrontacji z konstytucyjnym standardem prawa do sądu i równości wobec prawa, a także konstytucyjnego prawa do wynagrodzenia szkody, jaka została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej – podkreśla Zacharski.

Podobnego zdania jest mec. Maciej Zaborowski. – Inicjatywę Senatu oceniam bardzo pozytywnie. To powrót do zasad, które powinny być zawsze obecne w prawie karnym. Każdy ma bowiem prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Dotyczy to każdego, niezależnie od tego, czy osoba ta jest na wolności, czy przebywa w zakla-

dzie karnym – komentuje adwokat.

Według meca. Zaborowskiego proponowane przepisy dadzą skazanym większą szansę na uzyskanie przerwy w karze i na przedterminowe warunkowe zwolnienie. – Niestety jako adwokat spotykam się z sytuacjami przewlekłych postępowań w tych sprawach i pożądaną zmianą jest umożliwienie skazanym złożenia skargi na takie postępowanie organów. Problem przewlekłości dotyczy jednak także postępowań karnych i cywilnych – zauważa prawnik.

Jego zdaniem propozycja Senatu idzie w dobrym kierunku, ale jest to jedynie zmiana doraźna i niewystarczająca. – Ustawodawca powinien skupić się na systemowym przyspieszeniu wszystkich postępowań. Nowa władza urzęduje już ponad rok, a w tej sprawie nic się nie dzieje. Nadal czekamy na usprawnienie działań wymiaru sprawiedliwości, który znajduje się w największej za-

paści od lat – mówi mec. Zaborowski.

Senacką propozycję pozytywnie ocenili też m.in. minister sprawiedliwości i prokurator krajowy i rzecznik praw obywatelskich. Ten ostatni zauważa, że do jego biura trafia wiele pism od więźniów dotyczących zbyt długiego czasu rozpatrywania ich wniosków przez sąd penitencjarny.

Projekt trafi teraz do Sejmu. Warto jednak zaznaczyć, że w ostatnim czasie rośnie liczba więźniów, którym udzielane jest warunkowe przedterminowe zwolnienie. Co istotne, to zawsze sąd penitencjarny decyduje o zastosowaniu takiego środka, biorąc pod uwagę m.in. okoliczności popełnienia przestępstwa, postawę więźnia czy jego zachowanie podczas odbywania kary. Z wnioskiem o wcześniejsze wyjście na wolność wystąpić może zarówno sam osadzony, jak i dyrektor jednostki penitencjarnej. /@@

Etap legislacyjny: trafi do Sejmu